

VOORBLAD

Voorstel aan de Raad

Registratienummer: Z/18/020966/ 082343
Datum collegebesluit: dinsdag 5 juni 2018
Datum commissievergadering: 20 juni 2018
Datum raadsvergadering: 3 juli 2018

Soort Voorstel: Adviesnota
Onderwerp: Inkoopstrategie jeugdhulp 2020-2024 Haaglanden
Portefeuillehouder: Wethouder Zweerts de Jong
Programma: 6 sociaal domein

Kernboodschap: Op basis van de inkoopstrategie jeugdhulp Haaglanden 2020-2024 wordt gewerkt aan een jeugdhulpstelsel gericht op resultaatsturing door de tien samenwerkende gemeenten van de jeugdhulpregio Haaglanden 10. In deze inkoopstrategie staat het kind en de hulpvraag centraal, wordt passende hulp en resultaatsturing mogelijk gemaakt. Het vormt de opmaat voor het in de volgende fase opstellen van de feitelijke inkoopdocumenten en vervolgens uitvoeren van het contracteerproces door de Gemeenschappelijke Regeling Inkoopbureau H10.

Bijlagen: Ja
1. Inkoopstrategie jeugdhulp 2020-2024 Haaglanden
2. Advies Adviesraad Sociaal Domein Wassenaar

Stukken ter inzage: nee
Beslispunten:
1. In te stemmen met de in de Inkoopstrategie jeugdhulp 2020-2024 Haaglanden geformuleerde kaders;
2. Het document Inkoopstrategie jeugdhulp 2020-2024 vast te stellen als richtinggevend voor de verdere uitwerking van een resultaatgerichte contractering van specialistische jeugdhulp 2020-2024.

Relatie met:
 Agendapunt: (bijv. een aangehouden stuk of een stuk wat nog moet komen of al geweest is)
 Toezegging:
 Amendement/motie:
 Schriftelijke vragen:

Adviesnota aan de Raad

Onderwerp

Inkoopstrategie jeugdhulp 2020-2024 Haaglanden

Samenvatting

Sinds 2015 zijn de gemeenten verantwoordelijk voor jeugdhulp op basis van de Jeugdwet. Sinds die tijd wordt samenwerkt met de tien gemeenten via de jeugdhulpregio Haaglanden 10. Het beleid van de inkoop jeugdhulp is bij de gemeenten gebleven. Hierbij wordt horizontaal samengewerkt via een netwerksamenwerking. De technische inkoop wordt uitgevoerd door het Inkoopbureau H10. Het Inkoopbureau H10 is vorm gegeven via een verticale samenwerking: een bedrijfsvoeringregeling, de meest lichte vorm van een gemeenschappelijke regeling.

Voor de komende periode willen wij meer kunnen sturen op resultaat en op een juiste balans tussen kwaliteit, innovatie en budget. Daarom is een nieuwe inkoopstrategie opgezet voor het jaar 2020 en verder, waarmee resultaatfinanciering wordt ingevoerd. Resultaatsturing vindt plaats op meerdere niveaus: op het niveau van het stelsel (maatschappelijke doelen), van de individuele jeugdhulpaanbieder (prijs-kwaliteitsverhouding) en binnen het individuele hulpverleningstraject (is de jeugdige geholpen).

Dit voorstel is verbonden met programma 6 sociaal domein uit de begroting en de taakvelden 6.72 maatwerkvoorzieningen 18- en 6.82 geëscaleerde zorg.

Beoogd effect

Bij de inkoop van jeugdhulp 2020 en verder te sturen op resultaat en op de juiste balans tussen kwaliteit, innovatie en budget.

Argumenten

1.1 Resultaatsturing wordt mogelijk gemaakt.

Voor de periode 2015-2017 waren de contracten van jeugdhulpaanbieders met de regio Haaglanden gebaseerd op een inspanningsgerichte wijze van bekostiging (p x q ofwel prijs x uren/dagdelen of dagen), net als in 2014.

De tien samenwerkende gemeenten hebben met de notities 'Regionaal inkoopkader jeugdhulp Haaglanden 2016-2017 (vastgesteld door de raad Wassenaar op 18 mei 2015) en 'Mogelijk maken wat nodig is; sturen op resultaat in de jeugdhulp' (informatiebrief nr. 107 van 15 november 2016) invulling gegeven aan de wijze waarop de inkoop kan bijdragen aan de inhoudelijke doelen van de Jeugdwet. Hierin is opgenomen dat de tien samenwerkende gemeenten op termijn over willen naar een systeem dat vraaggericht is, ruimte biedt voor innovatie en stuurt op resultaat.

De periode 2018-2019 is een tussenfase tot resultaatgerichte inkoop. In deze periode heeft contractering plaatsgevonden volgens de Europese aanbestedingsprocedure Zeeuws model. Hierbij is een verbetering gedaan door het terugbrengen van product-tarief combinaties en wordt gewerkt volgens de landelijk afgesproken administratieve standaarden. De inspanningsgerichte wijze van bekostiging is ongewijzigd gebleven.

Voor de komende periode willen wij meer kunnen sturen op resultaat en op een juiste balans tussen kwaliteit, innovatie en budget. Daarom is een nieuwe inkoopstrategie opgezet voor het jaar 2020 en verder, waarmee resultaatfinanciering wordt ingevoerd. Resultaatsturing vindt plaats op meerdere niveaus: op het niveau van het stelsel (maatschappelijke doelen), van de individuele jeugdhulpaanbieder (prijs-kwaliteitsverhouding) en binnen het individuele hulpverleningstraject (is de jeugdige geholpen).

Midden 2017 is gestart met het formuleren van de uitgangspunten voor de toekomstige inkoop van jeugdhulp, namelijk:

VAN	NAAR
Product centraal	Resultaat centraal
Populatie georiënteerd	Traject van jeugdige leidend
Op relatie verwijzen	Reproduceerbare en gevalideerde verwijzingen
Generieke inkoop	Inkoop op basis van segmenten en clusters/profielen
Vaste bekostigingsvormen	Bekostiging op basis van karakteristieken van hulp

Vooraf gedefinieerde producten inputmetingen	Ruimte voor innovatie en passende hulp resultaatmetingen
---	---

Deze uitgangspunten zijn daarna besproken in een regionale raadsbijeenkomst op 29 augustus 2017. Vervolgens zijn deze verwoord in de 'uitgangspuntennotitie inkoop en bekostiging jeugdhulp 2019 en verder'. Nadat deze is vastgesteld door de colleges van de tien samenwerkende gemeenten, heeft iedere gemeente een lokale raadsbijeenkomst georganiseerd om hierover het gesprek met de raad aan te gaan. Bij de lokale bijeenkomst in Wassenaar op 27 september 2017 bleek over het algemeen inhoudelijk draagvlak te bestaan voor de uitgangspunten zoals aangegeven in de notitie en is inbreng opgehaald. Ditzelfde geldt voor de overige gemeenteraden in Haaglanden.

Daarna is gestart met het uitwerken van de uitgangspuntennotitie naar de inkoopstrategie. Hiervoor zijn vijf bijeenkomsten met jeugdhulpaanbieders georganiseerd om inbreng op te halen en specifieke onderwerpen te bespreken, zoals bijvoorbeeld de inhoud van profielen en hoofd- en onderaannemerschap waarmee in het nieuwe stelsel wordt gewerkt. Daarnaast is meerdere keren gesproken met alle adviesraden sociaal domein en het jongerenplatform van jeugdigen in jeugdhulp 'Jong doet mee' om inbreng op te halen over de uitgangspunten. Ook zijn alle stukken ambtelijk afgestemd, zowel op beleidsmatig als op uitvoerend niveau met vertegenwoordigers van de lokale (jeugd) teams.

Op 15 mei jl. is een laatste (van vijf) regionale bijeenkomsten geweest met alle adviesraden sociaal domein van de betrokken gemeenten. Op 18 mei jl. heeft een regionale bijeenkomst voor leden van alle gemeenteraden plaatsgevonden. Hier is het gesprek aangegaan op basis van het laatste ambtelijk concept inkoopstrategie, waarin alle inbreng is verwerkt die is opgehaald bij gemeenteraden, lokale (jeugd)teams, jeugdhulpaanbieders en adviesraden sociaal domein uit de regio. Op basis van alle bijeenkomsten is getoetst of alle inbreng juist is verwerkt, of dat er nog aandachtspunten zijn die in de definitieve versie worden meegenomen. Op 25 mei jl. heeft het bestuurlijk overleg jeugd Haaglanden de concept inkoopstrategie vastgesteld. Deze definitieve versie van de inkoopstrategie ligt nu ter besluitvorming voor.

Met het vaststellen van de inkoopstrategie jeugdhulp 2020-2024 Haaglanden wordt een richtsnoer vastgesteld voor een resultaatgerichte inkoop. De concept inkoopstrategie jeugdhulp 2020-2024 Haaglanden is bijgevoegd in bijlage 1. De doelstellingen zijn: implementatie van het op resultaat gerichte (inkoop)stelsel jeugdhulp, zowel in termen van sturing op resultaat (kwaliteit, prestatie in de zin van effectiviteit en van efficiency) als in termen van beleidsuitgangspunten, uitvoeringsafspraken en werkafspraken binnen en tussen gemeenten, lokale teams en jeugdhulpaanbieders. Met een extra focus op het bieden van handvatten gericht op beheersing van de kosten jeugdhulp.

De inkoopstrategie is ondersteunend en stelt het individuele hulpverleningstraject centraal. In de praktijk wordt samengewerkt aan het behalen van de resultaten uit een integraal plan, dat in overleg met het hele gezin is opgesteld. De geformuleerde kaders van de inkoopstrategie zijn grofweg samengevat (p.4/5):

- jeugdhulp wordt zo dicht mogelijk bij de leefwereld van het kind/gezin geboden;
- jeugdhulp is in individuele situaties gericht op realisering van de kinderrechten zoals opgenomen in het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind en verankerd in de Jeugdwet (bijvoorbeeld participatie, school, veilig opgroeien in een gezin) als maatschappelijk resultaat;
- het jeugdhulpstelsel is resultaatgericht ingericht en kent een bijbehorende resultaatbekostiging;
- het jeugdhulpstelsel is een lerend systeem waarin sprake is van een doorlopend proces van ophalen van ervaringen van gebruikers en deze gebruiken als input voor verbeteringen;
- de jeugdhulpaanbieder heeft de plicht om maatwerk boven standaardaanbod te leveren en is verantwoordelijk voor het behalen van duurzame resultaten;
- eenduidige processen op regioniveau bij hulpvraagverduidelijking, verwijzingssystematiek en het meten van resultaten.

De inkoopstrategie richt zich op de specialistische jeugdhulp. In de inkoopstrategie wordt wel de beleidsmatige koppeling gemaakt met andere domeinen in het sociaal domein, zoals bijvoorbeeld onderwijs, Wmo en Participatiewet. Zonder een goede verbinding met deze domeinen, is effectieve jeugdhulp niet mogelijk. Deze koppeling wordt in deze inkoopstrategie op onderdelen aangeraakt.

De verdere vervlechting en verbinding is met name een lokale ontwikkelopgave die gemeenten lokaal vormgeven.

1.2 De inbreng en het advies van de Adviesraad Sociaal Domein Wassenaar zijn hierin verwerkt. De Adviesraad Sociaal Domein Wassenaar (ASD Wassenaar) is, samen de andere adviesraden sociaal domein van gemeenten van de jeugdhulpregio Haaglanden 10, betrokken bij het proces tot opstellen van de inkoopstrategie jeugdhulp. Er zijn meerdere regionale bijeenkomsten georganiseerd om de materie uit te leggen, inbreng op te halen, vragen te beantwoorden en een advies te formuleren. Op 15 mei jl. is een gezamenlijk regionaal advies van de adviesraden uitgebracht (bijlage 2). Het advies is positief. Wel zijn aandachtspunten voor de uitwerking en implementatie meegegeven, zijnde een zo eenvoudig mogelijke werkwijze, cliëntondersteuning, cliënt(organisaties)participatie, en invulling van de basiscriteria lokale teams. Deze worden meegenomen bij het lokale plan van aanpak implementatie. Aandachtspunten voor de afzonderlijke gemeenten zijn onder andere de overgang 18-/18+ te versoepelen. Hiervoor Daarnaast wordt gepleit voor behoud van de mogelijkheid van persoonsgebonden budget. Die mogelijkheid blijft. Er is ook uitvraag gedaan naar eventuele lokale aandachtspunten. Deze zijn aangegeven en betreffen met name dat er onafhankelijke experts bij opstellen van kwaliteitsindicatoren worden betrokken. Dit wordt aan de regionale programmaorganisatie inkoop 2020 en verder meegegeven. Er volgt een schriftelijke reactie namens het college richting ASD Wassenaar op het advies. Afgesproken met de adviesraad is dat zij periodiek wordt bijgepraat over de stand van zaken van het verdere inkoopproces

2.1 Dit past bij gedane toezeggingen.

In de informatiebrief nr. 87 van 19 december 2017 over onder andere de planning van het inkoopproces jeugdhulp 2019 en verder is toegezegd dat de raad de inkoopstrategie ter vaststelling wordt voorgelegd. De inkoopstrategie is een kader stellend en richtinggevend document. De inkoopstrategie is te zien als een richtsnoer voor de verdere uitwerking van een resultaatgerichte inkoop 2020 en verder, waarbij ruimte wordt gelaten voor een uitwerking die recht doet aan actuele ontwikkelingen en geleerde lessen. Zoals eerder is aangegeven, is er de afgelopen periode gewerkt aan inbreng ophalen en draagvlak creëren bij alle gemeenteraden, ook U.

Lokaal wordt gestart met het opstellen van een lokaal implementatieplan dat door het college wordt vastgesteld. Hierin wordt concreet aangegeven hoe wij als gemeente intern de inkoopstrategie invulling gaan geven.

Regionaal wordt gestart met het traject naar de feitelijke inkoop. Dat traject ziet er als volgt uit

- juni 2018: 1^e marktconsultatie jeugdhulpaanbieders
- september 2018: 2de marktconsultatie jeugdhulpaanbieders
- november 2018- juli 2019: publicatie inkoopdocumenten, start inschrijving
- 15 juli 2019: definitieve gunning
- Juli-december 2019: oefenen en voorbereiden op nieuwe werkwijze.

Kanttekeningen

1.1 Op dit moment zijn nog niet alle consequenties duidelijk en is er nog geen budget voor maatregelen gereserveerd.

De inkoopstrategie beschrijft de uitgangspunten voor de inkoop. De consequenties voor financiën, personeel, opleidingen, juridisch vlak en ICT worden op dit moment nog niet overzien. Deze consequenties worden beschreven in een op te stellen lokaal plan van aanpak.

1.2 Over de invoering van een stelselwijziging moeten realistische verwachtingen bestaan.

De invoering van de beoogde stelselwijziging is een grote verandering. Het is een majeure opgave voor alle betrokken partijen. Het betekent onder andere:

- Lokaal voor het jeugdteam, i.c. de jeugdconsulenten, het implementeren van een nieuwe werkwijze ten aanzien van verwijzingen. Er wordt toegewerkt naar een gelijklopende manier van formuleren van verwijzingen die worden afgegeven door de lokale teams. Dit terwijl alle werkzaamheden doorgaan en ook andere transformatieopgaven van hen worden verwacht.
- Regionaal voor de jeugdhulpaanbieders het invoeren van een nieuwe werkwijze volgens de profielen en onder andere innovatiekracht voor het ontwikkelen van nieuwe, betere vormen van jeugdhulp.

Kortom, 2019 wordt gezien als implementatie- en voorbereidend jaar. Met de huidige jeugdhulpaanbieders en de partijen die voor 2020-2024 worden gecontracteerd, wordt in de periode gezamenlijk en met open communicatie, tussen gemeenten en jeugdhulpaanbieders aan de implementatie, de training van medewerkers en inrichting van systemen gewerkt.

Burgerparticipatie

Niet van toepassing

Communicatie

Zoals eerder aangegeven zijn alle relevante partijen betrokken bij het opstellen van deze inkoopstrategie. De inkoopstrategie is opgesteld in samenwerking met cliëntvertegenwoordigers van jeugdigen in jeugdhulp (jongerenplatform 'Jong doet mee'), vertegenwoordigers van de adviesraden sociaal domein, waaronder de ASD Wassenaar, de jeugdhulpaanbieders, raadsleden, lokale jeugdteams en beleidsadviseurs van de tien gemeenten in Haaglanden.

Financiën

Wat de financiële consequenties zijn om de inkoopstrategie te implementeren, is nu nog niet duidelijk. Deze kunnen aanzienlijk zijn. Dit omdat er maatregelen nodig zijn op vlak van capaciteit, opleiding, ICT e.d. Als er meer duidelijk is, volgen er voorstellen.

De invoering van een resultaatgericht stelsel is een inhoudelijke wijziging. Het is nog niet duidelijk welk effect het heeft op uitgaven aan jeugdhulp. Met deze inkoopstrategie kan er efficiënter worden gewerkt. In de praktijk wordt samengewerkt aan het behalen van de resultaten vanuit een integraal plan, dat in principe door de betreffende jongere en/of gezin is opgesteld. Daarmee wordt een stap gezet in effectieve en efficiënte hulp, zodat dat we als gemeenten meer mogelijkheden krijgen om binnen gestelde financiële kaders te blijven en de kwaliteit van jeugdhulp te borgen. Het is de bedoeling dat er per 2020 voor bekostiging wordt gewerkt met een vast tarief per profiel-intensiteit combinatie. Een jeugdhulpaanbieder kan dan bij de gemeente nooit meer declareren dan het vooraf bepaalde tarief. Dit is een manier om meer zicht te krijgen op de kosten. Bij de huidige inspanningsgerichte bekostiging is er vooraf geen inzicht in de kosten mogelijk, omdat alle inzet van een aanbieder wordt vergoed en er geen vastgestelde looptijd is.

Risico's

Niet van toepassing

Duurzaamheid

Niet van toepassing

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

H.I.P. Opatja,
gemeentesecretaris

J.F. Koen,
burgemeester